

Advarer mot økt hemmelighold

Pressens offentlighetsutvalg advarer mot lovforslag og mener det bryter med demokratiske spilleregler og grunnleggende prinsipper om åpenhet.

Uttalelse fra Pressens offentlighetsutvalg:

«Pressens offentlighetsutvalg mener [forslaget](#) fra stortingsrepresentantene Ingjerd Schou (H), Helge André Njåstad (FrP), Geir S. Toskedal (Krf), Ola Elvestuen (V) og Jorodd Asphjell (Ap) om å begrense retten til innsyn i dokumenter i kommuner med parlamentarisk styreform bryter med grunnleggende prinsipper om åpenhet, og vil på det sterkeste advare mot å gjennomføre dette.

Forslaget innebærer at alle dokumenter til såkalte forberedende byrådsmøter, kan unntas fra offentlighet som interne dokumenter. Dette betyr at alle saker som diskuteres på et tidlig tidspunkt, eller saker der det aldri kommer noen innstilling eller vedtak, kan holdes hemmelig for innbyggerne.

Forslaget vil føre til at samfunnet mister retten til å få innsyn på et tidspunkt der ofte de mest reelle drøftelsene skjer, og når muligheten til å påvirke er størst. Naturlig nok er det også da allmennhetens interesse i å få innsyn er størst. Kommuneråd og fylkesråd vil på sin side miste en sentral kilde til utfyllende opplysninger, kritiske vurderinger og alternative løsninger. Totalt sett kan dette svekke tilliten til og forståelsen for viktige beslutninger i samfunnet.

Økt hemmelighold om denne type dokumenter er etter utvalgets syn uforenlig med formålet med offentleglova, som nettopp er å tilrettelegge for en åpen offentlig virksomhet slik at folk kan delta i samfunnsdebatten på et opplyst grunnlag. Videre utgjør forslaget et inngrep i det grunnlovfestede offentlighetsprinsippet der det stilles krav om «særlig tungtveiende grunner», jf. grl. § 100(5). Til tross for dette er forslaget svakt begrunnet, og det legges opp til en prosess uten alminnelig høring i strid med demokratiske spilleregler.

Utvalget stiller videre spørsmål ved at man foreslår en endring som har konsekvenser for praktisering av både kommuneloven og offentleglova, når det samtidig pågår to parallelle prosesser med evaluering av offentleglova og kommuneloven der ett av målene nettopp er å se på om det er knyttet særlige innsynsutfordringer til kommuner med formannskapsmodell og de med parlamentarisk styre.

Utvalget understreker at dagens rettstilstand er stadfestet av Sivilombudsmannen, Lovavdelingen i Justisdepartementet og senest av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, som alle har fastslått at kommuner som unntar disse dokumentene i dag, bryter norsk lov. I stedet for å sørge for at dagens praksis blir i tråd med loven, møter representanter fra Stortinget dette med et krav om lovendring. Dette, sammen med innholdet i det fremlagte lovforslaget, vitner ikke bare om en manglende forståelse for offentlighetsprinsippet, men også om en urovekkende liten respekt for norsk lov.»

Kontaktperson: Kristine Foss, jurist i Norsk Presseforbund og sekretær for offentlighetsutvalget, 48110268

Les mer om forslaget:

[Endrer loven for å holde mer hemmelig \(BT\)](#)

[Vil hemmeligholde kommunale saksfremlegg \(Kommunal Rapport\)](#)